କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ସମିତି କାନପୁର, ଇତ୍ୟାଦି

ବନାମ

ଗଙ୍ଗା ଦାଲ୍ ମିଲ୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି

25 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1984

[ଡି. ଏ. ଦେଶାଇ, ଭି. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣା ଇରାଡି ଏବଂ ଭି. ଖାଲିଦ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

U.P. କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ 1964, ଧାରା 2 (a) ଏବଂ 2 (t) ଏବଂ 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିସୂଚନା ।

'ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ଭିଦ' ଅଧିସୂଚିତ - ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ - ଦ୍ୱି ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ - ଉଭୟ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ଏବଂ ଏହାର ଫାଳି ଅଂଶ ଅର୍ଥାତ୍ ଡାଲିକୁ ବୁଝାଏ କି ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ 'ଡାଲି ଜାତୀୟ' - 'ଦ୍ୱି ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ' - 'ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' - ଧାରା 2(a) ଏବଂ 2 (t) ୟୁ. ପି. କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ 1964ର ଅର୍ଥ ।

ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ <u>ପ୍ରକ୍ରିୟା</u>: ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ - ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ - ଯେତେବେଳେ ଅନୁମତି ମିଳିବ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ *ଡାଲି* ବିକ୍ରିର କାରବାର ଉପରେ ଅପିଲକାରୀ-ବଜାର ସମିତି ଏହି ଆଧାରରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିଥିଲା ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ଅଟେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ସେଗୁଡିକ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ଶୁଳ୍କକୁ ବିରୋଧ କରି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ନିଜ କାରଖାନାରେ ବିଭିନ୍ନ ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟରୁ *ଡାଲି* ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ କେବଳ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦକ ନଥିଲେ, ବରଂ ୟୁ. ପି. କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ 1964ର ଅନୁସୂଚୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ଆକାରରେ ଏପରି ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର *ଡାଲି* ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ ଏବଂ

ସେଥିପାଇଁ, ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରୟ କାରବାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବଜାର କମିଟିକୁ ଏପରି କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନେ ସମାନ ଜିନିଷ କିଣିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକାରିତା ଥିବା ବଜାର ସମିତି ଏପରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାର ଅଧିକାରୀ ହେବେ ନାହିଁ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡିକ ଦାଖଲ କରି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ବଜାର ସମିତି *ଡାଲି* କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବା ଜାରି ରଖିଛି ଏବଂ ଏପରି କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଫାଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଡାଲି ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଡାଲି ସହିତ ସମାନ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଅନୁସୂଚୀରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର *ଡାଲି* ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିକ୍ରିର କୌଣସି କାରବାର ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡିକର ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4A ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖରେ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ପାଇଁ ଶସ୍ୟର ଫାଳି ରୂପକୁ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି ହେବା ପରେ, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକର ଏକ ନୂତନ ସମୂହ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଉଭୟ ଅଧିସୂଚନାର ବୈଧତା ଏବଂ *ଡାଲି* ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ବଜାର ସମିତିର ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲା । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ତାଲିକାରେ ସଂଶୋଧନ କିମ୍ବା ଯୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା ବଜାର ସମିତି ଏପରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବ ନାହିଁ କାରଣ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି

କରି କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାରରେ ଯୋଗ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂଚୀର ସଂଶୋଧନ ପରେ, ଧାରା 6 କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇନଥିବାରୁ, ଅନୁସୂଚୀରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯଥା, ବିଭିନ୍ନ *ଡାଲି* ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ହୋଇପାରିନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ବିକ୍ରୟ ବଜାର ସମିତିଙ୍କୁ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ କାରବାରରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ପକ୍ଷଙ୍କୁ ତାହା ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡିକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମର୍ଥନ ଲାଭ କରିଥିଲା ଯାହା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଦାବି ଉଠାଇ ବଜାର ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନାକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଆହୁରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ସଂଶୋଧନ ପରଠାରୁ ଅନୁସୂଚୀରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା 'II ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ' ଶୀର୍ଷକ ଅଧୀନରେ ଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ସୂଚିତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବଜାର ସମିତି ଏପରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ଏବଂ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ହକଦାର ନୁହେଁ ।

ଏହି ଅଦାଲତରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲ ଗୁଡିକରେ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଯେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ 1964 ର ଧାରା 2 (t) ରେ ଥିବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିବା *ଡାଲି,* ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶସ୍ୟରେ ଏହାର ଫାଳି କିମ୍ବା ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ, ଯାହାକୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଭାବରେ *ଡାଲି* କୁହାଯାଏ, ମଧ୍ୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ବୁଝାଯିବ କି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଅନୁଯାୟୀ ମଣ୍ଡି ସମିତି ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ *ଡାଲି* ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିପାରିବ ।

ଅପିଲ ଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରି:

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ: 1. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶସ୍ୟରେ ଏହାର ଫାଳି ରୂପ ଅର୍ଥାତ୍ *ଡାଲି* ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ

ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଫାଳି ଆକାରରେ ଶିମ୍ବ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ବିକ୍ରିର କାରବାର ଉପରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । [805D]

ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ *ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି,* [1980] 3 SCR 109, *କାଇ କୃଷ୍ଣ ପୁରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ*, ବନାମ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1979] 3 SCR 1217 ଏବଂ *ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ସାକରଞ୍ଜାଲା ଭ୍ରଦର୍ସ୍,* [1967] 19 STC 24 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।

ମେସର୍ସ ଗଣେଶ ଟ୍ରେଡିଂ କୋ. କର୍ଣ୍ଣାଲ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ *ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଇତ୍ୟାଦି,* A.I.R. 1974 S.C. 1362 ଏବଂ *ବାବୁ ରାମ ଜଗଦୀଶ କୁମାର ଆଣ୍ଡ କୋ. ଇତ୍ୟାଦି* ବନାମ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାମାନେ ଇତ୍ୟାଦି,* [1967] 3 SCR 952, ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

ମୋଦି ସ୍ପିନିଂ ଆଣ୍ଡ ୱିଭିଂ ମିଲ୍ସ୍ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍, ମୋଦୀନଗର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ *ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [1980] All. L.J. 1137, କୁ ଓଲଟାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

2. U.P. କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ 1964 ର ଧାରା 2 (a) ର ଅନୁସୂଚୀରେ 'ଡାଲି' ଶୀର୍ଷକ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ, ଯାହା 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ଧାରା 4-A ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା, ଉଭୟ ଡାଲିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶସ୍ୟ ଏବଂ ଏହାର ଫାଳି ଅଂଶ ଯଥା *ଡାଲିକୁ* ବୁଝାଏ । ଯାହା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଥିଲା ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନୂତନ ଅଧିସୂଚନାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । [798 D-E]

3. ଗଠନର ଏହା ଏକ ନିର୍ବିବାଦ ନିୟମ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ବିଧାନରେ ଏକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, ଯଦି ବିଷୟ କିମ୍ବା ସନ୍ଦର୍ଭରେ କିଛି ପ୍ରତିକୂଳ ନଥାଏ, ତେବେ ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବିଧାନର ଅଭିଧାନିକ ଖଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ସମାନ ଅର୍ଥ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ପଡିବ । [798G]

4. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (a) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ 'କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ଶବ୍ଦର ପରିଭାଷାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶସ୍ୟ ଏବଂ ଫାଳିଗୁଡ଼ିକ ସମାନ ଉତ୍ପାଦ କିମ୍ବା ବାଣିଜ୍ୟିକ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନ ଉତ୍ପାଦ ଗଠନ କରନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ କର ଆଇନ ଭଳି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସଂଜ୍ଞାକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଅର୍ଥ କେବଳ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ହେବନାହିଁ, ବରଂ ଏଥିରେ ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ସାମଗ୍ରୀର ମିଶ୍ରଣ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଏପରି କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । [798 F; H]

5. 'କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ର ଅର୍ଥ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଚଣା ଭଳି କୃଷିର ଏକ ଉତ୍ପାଦ ଅଟେ ଏବଂ ଏଥିରେ ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଚଣା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ତେଣୁ, ଚଣା କେବଳ ଏକ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ ବରଂ ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଚଣା ମଧ୍ୟ ସମାନ ରୂପେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଅଟେ । [799B]

6. ଯେତେବେଳେ 'ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ର ସଂଜ୍ଞାରେ କୁହାଯାଇଛି, ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମସ୍ତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ କେବଳ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ, ବରଂ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ସେପରି କୌଣସି କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ମିଶ୍ରଣ କରାଯିବ । [799B-C]

7. ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଇଂରାଜୀରେ ଏହାର ସରକାରୀ ତଥା ପ୍ରାମାଣିକ ଅନୁବାଦ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକକାଳୀନ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । 11 ଏପ୍ରିଲ, 1978 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାରେ ବିଭିନ୍ନ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଡାଲିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେଉଁ ଶୀର୍ଷକରେ ବିଭିନ୍ନ ଡାଲିକୁ ଗଣନା କରାଯାଏ, ତାହା ହେଉଛି *'ଦ୍ୱୀ ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ'* । ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର କହିଲେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ହେଉ ନଥିବା ଏହି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଡାଲି ନିଜେ *ଦ୍ୱି ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ*, ଅର୍ଥାତ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶସ୍ୟ ଦୁଇଟି ଫାଳ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଅଟେ । *ଏକ ଡାଳୀୟ ଶସ୍ୟର* ଫାଳ ନଥାଏ । *ଦ୍ୱୀ ଡାଳୀୟ* ହେଉଛି ଏକ ଶସ୍ୟ ଯାହା ଦୁଇଟି ଫାଳ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଅଟେ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅନେକ ଫାଳ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ । ନିୟମନିଷ୍ଠ ଭାବରେ, ଦୁଇଟି *ଡାଲି* ଅର୍ଥାତ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶସ୍ୟ ଗଠନ କରୁଥିବା ଦୁଇଟି ଅଂଶ, ଉଭୟ *'ଦ୍ୱୀ ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ'* ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । [799G-H; 800A]

8. ଅନୁସୂଚୀରେ ଡାଲିକୁ ଗଣନା କରିବା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ କରିବା ପାଇଁ 1978 ଅଧିସୂଚନାରେ ପୁନଃଉତ୍ପାଦନ କରିବା ସମୟରେ, କୃଷକମାନେ *ଡାଲି*ର ଉଭୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ଏବଂ ଏହାର ବିଭାଜିତ ଅଂଶକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଅନୁସୂଚୀରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଯେପରିକି ଚଣା ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ଅଂଶକୁ *ଦ୍ୱି ଡାଲୀୟ ଉତ୍ପାଦନ* ଭାବରେ ଅଧିସୂଚନାରେ ପୁନଃ ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଏ, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ *ଡାଲି* ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦରେ ପରିଣତ ହୁଏ । [800D-E]

ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା-କାରଖାନା ମାଲିକମାନେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକ ନୁହନ୍ତି ଏବଂ ବଜାର ସମିତିର କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ଖୋଜୁ ନାହାଁନ୍ତି, ସେମାନେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ U.P. ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ U.P. କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ 1964ର ପ୍ରାଥମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ତାହା ଏହା ଥିଲା ଯେ ଧାରା 17 (iii) (b) ର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (1) ରୁ (4) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ବ୍ୟତୀତ ଏବଂ କାରବାରର ପକ୍ଷର ପ୍ରକୃତି ନିର୍ବିଶେଷରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ କ୍ରୟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ । କାରଖାନା ମାଲିକମାନେ କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି କି ତାହା ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାର ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କାରବାର କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି କି । [802F-H]

9. ଯେତେବେଳେ ଏହି ପକ୍ଷରୁ ଏକ ଆବେଦନ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ, ଏକ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏକ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ *U.P. ରାଜ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି,* [1980] 3 SCR 104, କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ବିବାଦ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡିକ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା । [807E]

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 10072-73/1983, 2283/84,10074-76/83, 2281-82/1984, 2284-87 ଏବଂ 2525-27/ 1984 ।

C.M.W. ସଂଖ୍ୟା 4275, 4523, 10343, 10228/1981, 6758/83, 2066/81, 12388, 12785, 12400, 12874, 1470, 6681, 1490/1983, 68 ଏବଂ 1475/1984 ଗୁଡିକରେ ଆହ୍ମାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 28 ଜାନୁଆରୀ, 9 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 20 ଡିସେମ୍ବର, 19 ଡିସେମ୍ବର 1983 ଏବଂ 23 ଫେବୃଆରୀ, 28 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1984 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଅପିଲଗୁଡିକ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏ. କେ. ସେନ୍, ଆର୍. ପି. ଭଟ୍ଟ, ଇ. ସି. ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଭି. କେ. ପଣ୍ଡିତ ।

C.A. ସଂଖ୍ୟା 10072-73/84 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଡା. ୱାଇ. ଏସ୍. ଚିତାଲେ, ୱାଇ. କେ. ଜୈନ ଏବଂ ପି. ଆର୍. ଅଗ୍ରୱାଲ ।

CAs. 2286, 3919 ଏବଂ 5342/84ରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏଫ୍. ଏସ୍. ନରିମାନ୍ ଏବଂ ଡି. କେ. ଗର୍ଗ ।

CA. 2283/84ରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଶାନ୍ତି ଭୂଷଣ ଏବଂ ପଙ୍କଜ କାଲରା ।

CA. 10076/84ରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏସ୍. ଏନ୍. କାକର୍, ଆର୍. କେ. ଜୈନ, ସୁମନ କପୁର, ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଅଗ୍ରୱାଲ୍ ଏବଂ ପି. କେ. ଜୈନ ।

CA. 2581/1984ରେ RR. ଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏନ୍. ସି. ତାଲୁକଦାର ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମାୟା ରାଓ ।

CA. 2525/84ରେ RR. ଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସୁଦାମା ଝା ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମାୟା ରାଓ ।

CAs. 10074-75/83ରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏଚ୍. କେ. ପୁରୀ ।

U.P. ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରୀମତୀ ଶୋଭା ଦୀକ୍ଷିତ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦେଶାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଫାଳ ଗୁଡିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ କି ନାହିଁ ତାହା ହେଉଛି ମୂଳ ପ୍ରଶ୍ନ । U.P. କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ, 1964 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 2 (t) ରେ ଥିବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ଭାବରେ ଅଧିସୂଚିତ ହେଲେ ଗୋଟା ଡାଲି, ଏହାର ଫାଳି ଅଂଶ କିମ୍ବା ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ବୁଝାଇବ କି, ଯାହାକୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଅର୍ଥରେ *ଡାଲି* କୁହାଯାଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମଣ୍ଡି ସମିତି (ସନ୍ଦର୍ଭର ସୁବିଧା ପାଇଁ ବଜାର ସମିତି) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ *ଡାଲି* ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିପାରିବ, ଏହା ଏହି ଅପିଲ ସମୂହରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ ।

ଅପିଲକାରୀ ବଜାର ସମିତି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର *ଡାଲି* ବିକ୍ରିର କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକର ବିକ୍ରିର କାରବାର ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହେବ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ କାରଖାନାରେ ବିଭିନ୍ନ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟରୁ *ଡାଲି* ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ କେବଳ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦକ ନୁହଁନ୍ତି, ବରଂ ଅନୁସୂଚୀରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଏହିପରି *ଡାଲି* ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ହାତରେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଏହିପରି କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନେ ତାହା ଦେବାକୁ ଆଇନତଃ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ କରାଯାଇନାହିଁ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିକାରିତା ଥିବା ବଜାର ସମିତି ଏପରି କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାର ଅଧିକାରୀ ହେବ ନାହିଁ । ସଂକ୍ଷେପରେ, ସେମାନେ କୁହନ୍ତି ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ, କାରଖାନାରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ *ଡାଲି* ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, *ଡାଲି* ବିକ୍ରିର କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ବଜାର ସମିତିର ନଥିଲା । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226

ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଦାଖଲ କରି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଆହ୍ମାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ବିବାଦ ସମେତ ଅସଂଖ୍ୟ ବିବାଦ ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ।

28 ଜାନୁଆରୀ, 1983 ତାରିଖର ରାୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଡାଲି ସହିତ ଏହାର ଫାଳି ଅଂଶ ସମାନ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଅନୁସୂଚୀରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି *ଡାଲି* ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ବିକ୍ରୟ କାରବାର ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ । ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହେବା ସମୟରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷୟ ବ୍ୟତୀତ, 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 383/12-5-600 (401)/81, ଯାହା 'II ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ' ଶୀର୍ଷକ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଲିଖିତ ବିଷୟକୁ ପ୍ରତିବଦଳରେ ରଖିଥିଲା, ଜାରି କରିବା ସମୟରେ U.P. ସରକାରଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଚରଣ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ (ସାବୁତ ଔର ଡାଲା ହୁଆ) ର ନାମ ସହିତ ବନ୍ଧନୀରେ ଏକ ବର୍ଣ୍ଣନା, ଯଦି କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଥାଏ, ତାହା ଦୂର କରିଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକର ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ, ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ ଯେ U.P. ସରକାର ସମ୍ଭବତଃ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4A ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରଚୁର ସତର୍କତା ଯୋଗୁଁ 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସଂଖ୍ୟା 383/12-5-600 (401)/81 ଜାରି କରିଥିଲେ, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

> "U.P. କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଣ୍ଡି ଅଧିନିୟମ, 1964 (U.P. ଅଧିନିୟମ ସଂଖ୍ୟା 25/1964) ର ଧାରା 4A ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର କରି ରାଜ୍ୟପାଳ ଏହାଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ କରିବାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଉଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ରାଜପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶନ ତାରିଖରୁ, ଧାରା 2 (a) ର ଅନୁସୂଚୀରେ ଶୀର୍ଷକ (ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ସ୍ତମ୍ଭ (1) ଅଧୀନରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାନରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହେବ, ଯଥା -

ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ	*ସଂଶୋଧିତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ*
1. ଚଣା	1. ଚଣା (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
2.ମଟର	2.ମଟର(ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
3. ହରଡ଼	3. ହରଡ଼ (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
4. ବିରି	4. ବିରି (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
5. ମୁଗ	5. ମୁଗ (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
6. ମସୁର	6. ମସୁର (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
7. ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ (ମଞ୍ଜି)	7. ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
8. ସୋୟାବିନ	8. ସୋୟାବିନ
9. ଖୋସାରି	9. ଖୋସାରି (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
10. ଅତସୀ (ମଞ୍ଜି)	10. ଅତସୀ (ମଞ୍ଜି)
11. ଢେଞ୍ଚା (ମଞ୍ଜି)	11. ଢେଞ୍ଚା (ମଞ୍ଜି)
12. ଗୁଆଁର	12. ଗୁଆଁର
13. ବରଗୁଡି	13. ବରଗୁଡି (ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳ ଡାଲି)
14. କୋଳଥ	14. କୋଳଥ" ।

ଏହି ଅଧିସୂଚନା ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶର ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ସରକାର ମାନିଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରାୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଗୋଟା ଡାଲି ଏବଂ ଫାଳି ଡାଲି ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବିଭକ୍ତ କରିଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଉଭୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି, ପୂର୍ବରୁ ଫାଳି ରୂପରେ ନୁହେଁ ବରଂ କେବଳ ଗୋଟା ଡାଲି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଥିଲା ଏବଂ

ସେଥିପାଇଁ, ଅଧିସୂଚନା ଜାରି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଜାର ସମିତି ବିଭିନ୍ନ *ଡାଲି* ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହକଦାର ନଥିଲା ।

20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଜାରି ହେବା ପରେ, ଏକ ନୂତନ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସମୂହ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଉଭୟ ଅଧିସୂଚନାର ବୈଧତା ଏବଂ *ଡାଲି* ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ବଜାର ସମିତିର ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲା । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ତାଲିକାରେ ସଂଶୋଧନ କିମ୍ବା ଯୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା ବଜାର ସମିତି ଏପରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରି କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗରେ ଯୋଗ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିବାଦୀୟ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂଚୀ ସଂଶୋଧନ ପରେ ଧାରା 6 କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇ ନ ଥିବାରୁ ଅନୁସୂଚୀରେ ପ୍ରଚଳିତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ, ଅର୍ଥାତ୍, ବିଭିନ୍ନ *ଡାଲି* ସୂଚୀ ସଂଶୋଧନ ପରଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ବିକ୍ରୟ ବଜାର ସମିତିକୁ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ କାରବାରରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ତାହା ଦେବାକୁ ବାଧ କରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବେ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ସଂଶୋଧନ ପରଠାରୁ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 'II ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ' ଶୀର୍ଷକ ଅନ୍ତର୍ଗତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବଜାର ସମିତି ଏପରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ଏବଂ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ହକଦାର ନୁହେଁ । ତଦନୁସାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ ଏବଂ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଦାବି ଉଠାଇ ବଜାର ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ।

ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକ ।

ଯଦି ପ୍ରଥମ ଅପିଲ ସମୂହରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଉତ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ସମୂହରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ

ଆହୁରି କିଛି ଅଲଗା ସହିତ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଦୁଇଟି ଅପିଲ ସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଆନ୍ତଃ-ସଂଯୋଗତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସେଗୁଡ଼ିକର ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସାଧାରଣ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଫଏସଲା କରାଯାଉଛି ।

ଏହି ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକରେ ଉପୁଜିଥିବା ଅତି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ବିବାଦକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ, ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଏକ ନଜର ପକାଇବା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ।

କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ କ୍ରୟକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଏବଂ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶରେ ବଜାରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ବଜାରର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ଏହାର ଦୀର୍ଘ ଶୀର୍ଷକ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା ।' 'କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଧାରା 2 (a) ରେ ନିମ୍ନପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି:

> "କୃଷି ଉତ୍ପାଦ" ର ଅର୍ଥ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷି, ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି, ଦ୍ରାକ୍ଷାଚାଷ, ମହୁମାଛି ପାଳନ, ରେଶମ ଚାଷ, ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ, ପଶୁପାଳନ କିମ୍ବା ଜଙ୍ଗଲର ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ଏଥିରେ ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ସାମଗ୍ରୀର ମିଶ୍ରଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ, ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଏପରି କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ, ଏବଂ ଏଥିରେ ଗୁଡ଼, ରାବ, ଶଙ୍କର, ଖଣ୍ଡସରୀ ଏବଂ ଗୁଡ଼ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ;"

'ବଜାର ଅଞ୍ଚଳ'କୁ ଧାରା 2 (k) ରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ 'ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ, କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ସଂଶୋଧିତ ଅଞ୍ଚଳ ଅଟେ ।' 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ'କୁ ଧାରା 2 (t) ରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ 'ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ସଂଶୋଧିତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଅଟେ ।' 'ଉପ-ବଜାର ଜାଗା'କୁ ଧାରା 2 (w) ରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ 'ଧାରା 7 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷିତ ଏକ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ଅଂଶ ଅଟେ '। U.P. ଅଧିନିୟମ 10, 1970 ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମରେ ପ୍ରଚଳିତ ଧାରା 4-A ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସୂଚୀ ସଂଶୋଧନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଏହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

> "4-A. ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରାଜପତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା, ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀକୁ ଯୋଡ଼ିପାରିବେ, ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ବାଦ ଦେଇପାରିବେ, ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସୂଚୀରେ ସଂଶୋଧନ ହେବ ।"

ଧାରା 5 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ କ୍ରୟକୁ ନିୟମାଧିନ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଘୋଷଣା ଅଟେ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମତ ଦିଅନ୍ତି ଯେ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ କ୍ରୟକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଲୋକହିତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ସମୀଚୀନ ଏବଂ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଏକ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ଭାବେ ଘୋଷଣା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜପତ୍ରରେ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ, ଏପରି କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଘୋଷଣା କରିପାରିବେ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଘୋଷଣା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି ଆହ୍ୱାନ କରିପାରିବେ । ଧାରା 6 ରେ ଆପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ସମ୍ପର୍କରେ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ଘୋଷଣା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । ଧାରା 5 ଏବଂ 6 ର ଏକ ମିଳିତ ପଠନ ଦର୍ଶାଇବ ଯେ ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଘୋଷଣା ହେବା ପାଇଁ, ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଏହାର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମା ଏବଂ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଯାହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ସ୍ଥିର କରିଥିବ । ଧାରା 7 ଏକ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ ମାର୍କେଟ ଜାଗା ଏବଂ ଉପ-ମାର୍କେଟ ଜାଗା ତିଆରି କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଧାରା 8 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ତାଲିକାର ସଂଶୋଧନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଯଦି ଏକ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ କିମ୍ବା ଏକ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ତାଲିକାରେ ଯୋଗ କିମ୍ବା ବାଦ ଦିଆଯାଏ, ଧାରା 8 ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ରାଜପତ୍ରରେ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା କିମ୍ବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ତାଲିକାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ହୋଇଯାଏ । ଧାରା 9 ଏକ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରର ଘୋଷଣାନାମାର ପ୍ରଭାବକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ, ସମିତି ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ଲାଇସେନ୍ସର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବ୍ୟତୀତ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ-କ୍ରୟ, ସଂରକ୍ଷଣ ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ କେହି କୌଣସି ସ୍ଥାନ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଜାରି ରଖିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ, ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଉପ-ଧାରା (2) ମୁଖ୍ୟ ବଜାର ଜାଗା କିମ୍ବା ଉପ-ବଜାର ଜାଗାରେ

ବ୍ୟବସାୟୀ ଇତ୍ୟାଦି ଭାବରେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଲାଇସେନ୍ସ ଦେବା ପାଇଁ ବଜାର ସମିତିଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଧାରା 17ରେ ବଜାର ସମିତିର କ୍ଷମତା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ଯାହା ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯେଉଁଥିରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହିତ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ କରିବାର କ୍ଷମତା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ ।ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶଟି ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

"17. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ସମିତିର ଏହି କ୍ଷମତା ରହିବ -

.....

(iii) ଆଦାୟ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ:

(a) .....

(b) ବଜାର ଶୁଳ୍କ, ଯାହା ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଏପରି ଦରରେ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ହେବ, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଥିବା ପରି, ଏହିପରି ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟର ଏକ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଏବଂ ଦେଢ଼ ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ନଥିବ, ଏବଂ ଏହିପରି ଶୁଳ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଢଙ୍ଗରେ ଆଦାୟ କରାଯିବ:-

(1) ଯଦି ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଜଣେ ପାରିତୋଷିକ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଏ, ତେବେ ପାରିତୋଷିକ ପ୍ରତିନିଧି କ୍ରେତାଙ୍କଠାରୁ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ଏବଂ ସମିତିକୁ ସମାନ ପରିମାଣରେ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ରହିବେ, ଯଦି ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ସିଧାସଳଖ ଜଣେ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କଠାରୁ କ୍ରୟ କରନ୍ତି, ତେବେ ବ୍ୟବସାୟୀ ସମିତିକୁ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ରହିବେ;

(3) ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଠାରୁ ଉତ୍ପାଦ କ୍ରୟ କରାଯାଏ, ତେବେ ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସାୟୀ ଏହାକୁ କ୍ରେତାଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ଏବଂ ସମିତିଙ୍କୁ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ରହିବେ; ଏବଂ

(4) ଏପରି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରିର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ, କ୍ରେତା ସମିତିଙ୍କୁ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ହେବେ;

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରୟ ଉପରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କିମ୍ବା ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠି ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଏପରି ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଥାଏ;

ଧାରା (2) (a) ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ସଂଲଗ୍ନ ଅନୁସୂଚୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଜାତିର କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ଗଣନା କରିଛି । ଅନୁସୂଚୀରେ "II ଡାଲିଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ" ଶୀର୍ଷକ ଅଧୀନରେ ଧାରା 2 (a) ଏବଂ ଧାରା 4A ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ 14 ଟି ବିଭିନ୍ନ ଡାଲିଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଯଥା (1) ଚଣା (2) ମଟର (3) ହରଡ଼ (4) ବିରି ଇତ୍ୟାଦି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ।

ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରଥମ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସମୂହ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଧାରା 6 ସହିତ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଧିସୂଚନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ 1 ମେ, 1978 ତାରିଖ ଠାରୁ ଅନୁସୂଚୀ 'ଖ' ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଅନୁସୂଚୀ 'କ' ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରର କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ଅନ୍ୟଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟିକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ (2) ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରବେଶଗୁଡିକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ:

"(2) *ଡ଼ାଲୀୟ ଉତ୍ପାଦନ:*

(1)ଚଣା (2) ମଟର (3) ହରଡ଼ (4) ବିରି (5) ମୁଗ (6) ମସୁର (7) ଝୁଡଙ୍ଗ (ମଞ୍ଜି) (8) ସୋୟାବିନ (9) ଅତସୀ (ମଞ୍ଜି) (10) ଢେଞ୍ଚା (ମଞ୍ଜି) (11) ଗୁଆଁର ।"

ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ, ଯାହା 11 ଏପ୍ରିଲ୍, 1978 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା, ତାହା କେବଳ ଗୋଟା ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ଏହାର ଫାଳି ଅଂଶ ନୁହେଁ ଯାହା ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଶେଷ ଉତ୍ପାଦ ଅଟେ । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଗୋଟା ଡାଲିରେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଯେଉଁ *ଡାଲି* ମିଳିଥାଏ, ତାହା କୌଣସି କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ । କେବଳ 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିସୂଚନା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ସହଜ ମାର୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅନୁସୂଚୀରେ 'II ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ' ଶୀର୍ଷକ ଅନ୍ତର୍ଗତ 'ଗୋଟା ଏବଂ ଚୋପା ଛଡା ଫାଳି ଡାଲି' କୁ ବନ୍ଧନୀ

ଶବ୍ଦରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଅନୁସୂଚୀରେ ଫାଳି ଡାଲିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ତେବେ ଆବଶ୍ୟକ ନିହିତାର୍ଥ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବରୁ 'II ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ'ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା କିମ୍ବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥାନ୍ତା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ ଫାଳି *ଡାଲି* ବିକ୍ରି କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଅଧିସୂଚନାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବା ଏବଂ ଅନୁସୂଚୀରେ ଲିଖିତ ବିଷୟଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଛୁ କାରଣ ଏହା 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଏବଂ 'କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସଂଜ୍ଞା ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା, ଯାହା ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଥିଲା ଯେ ଗୋଟା ଶସ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ କିମ୍ବା ଫାଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଚଣା, ମଟର, ହରଡ଼, ବିରି ଇତ୍ୟାଦି ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପରିଭାଷା ସହିତ ବୁଝିଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଛି କି । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଧାରା 5 ସହିତ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା ଧାରା 6 କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଚଣା, ମଟର, ହରଡ଼, ବିରି ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଏହା କେବଳ ଏହାର ଗୋଟା ଶସ୍ୟକୁ ବୁଝାଇବ କି ଏହାକୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ଫାଳ କରି ମିଳୁଥିବା *ଡାଲି* ନାମରେ ଜଣାଶୁଣା ଉତ୍ପାଦ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ଏହି ବିବାଦର ଫଏସଲା ପାଇଁ, ଗୋଟା ଶସ୍ୟ ଏବଂ ଏହାର ଫାଳିକୁ ସମାନ ଉତ୍ପାଦ କିମ୍ବା ବାଣିଜ୍ୟିକ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନ ଉତ୍ପାଦ ଗଠନ କରନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆଇନ ପରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ବରଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (a) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ 'କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ପରିଭାଷାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ନେବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ନିର୍ବିବାଦିତ ଭାବେ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଧାନରେ କୌଣସି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, ଯଦି ବିଷୟ କିମ୍ବା ସନ୍ଦର୍ଭରେ କୌଣସି ଅସଙ୍ଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନ ଥାଏ, ତେବେ ଉକ୍ତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ଅଭିଧାନ ଖଣ୍ଡରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମାନ ଅର୍ଥ ରହିଛି ବୋଲି ବୁଝିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗଠନର ଏହି ସଂରଚନା ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର କୌଣସି ସନ୍ଦର୍ଭ ଆବଶ୍ୟକ କରିବାକୁ ଉତ୍ତମ ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଅଟେ ।

'କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସଂଜ୍ଞାକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା, ଏହାର ଅର୍ଥ କେବଳ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏଥିରେ ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ସାମଗ୍ରୀର ମିଶ୍ରଣ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଏପରି କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ଆସନ୍ତୁ ଅନୁସୂଚୀରେ କ'ଣ ନିହିତ ଅଛି ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁସୂଚୀରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ

ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରି ସଂଜ୍ଞାଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ଲେଖିବା । କୃଷି ଉପାଦ ଅର୍ଥ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଚଣା ଭଳି କୃଷି ଉପାଦ ଏବଂ ଏଥିରେ ଚଣା ମଧ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ତେଣୁ ଚଣା କେବଳ ଏକ କୃଷି ଉପାଦ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଚଣା ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବେ ଏକ କୃଷି ଉପାଦ । ଯେତେବେଳେ ସଂଜ୍ଞାରେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଅର୍ଥ କୁହାଯାଇଛି, ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମସ୍ତ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ କେବଳ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ମିଶ୍ରଣ ତଥା କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ମନେକରନ୍ତୁ ଜଣେ ଉପାଦନକାରୀ ନିଜେ ଚଣା କିମ୍ବା ମଟର ବିକ୍ରି କରନ୍ତି ନାହିଁ, ବରଂ ଚଣା ଏବଂ ମଟରର ମିଶ୍ରଣ କରନ୍ତି, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ ବିବାଦ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ମିଶ୍ରଣ ଏକ କୃଷି ଉପାଦ ହେବ ନାହିଁ । ସେହି ସଂଜ୍ଞାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏହି ବିବାଦକୁ ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଇପାରିବ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ କୃଷି ଉପାଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏପରି କୃଷି ଉପାଦ (ଯେଉଁ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦେବା), ଯାହା ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି, ଯେପରିକି ଚଣା ଏବଂ ମଟର, ଏବଂ ଏହା ସହିତ ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ସାମଗ୍ରୀର ମିଶ୍ରଣ, ଅର୍ଥାତ୍ ଚଣା ଏବଂ ମଟରର ମିଶ୍ରଣ । ସଂଜ୍ଞାରୁ ହିଁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଆଉ ଏକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । କୃଷି ଉପାଦର ଅର୍ଥ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୃଷି ଉପାଦ, ଯଥା-ଚଣା, ଏବଂ ଏଥିରେ ସେପରି କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ, ଯଥା-ଚଣା, ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରି ନଥିଲେ, ବରଂ ଏହା ସେମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥାପନର ମୂଳ ସତ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ଯେପରି ଏହାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ 'ଗୋଟା' ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି, ଗୋଟା ଶସ୍ୟର ଉପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଫାଳି ଶସ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ଏବଂ *ଡାଲି* ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋଟା ଶସ୍ୟକୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ଫାଳ କରାଯାଇଥିବା, ଉପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପ ଅଟେ । ଏପରିକି ସେମାନେ ନିଜେ ଦାଖଲ କଲେ ମଧ୍ୟ ଅନୁସୂଚୀରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା *ଡାଲି* ଯେକୌଣସି କୃଷି ଉପାଦ ଅଟେ ।

ଟିକେ ଭିନ୍ନ ମାର୍ଗରେ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇପାରିବା । ଏହା ସର୍ବଜନବିଦିତ ଯେ, U.P. ରାଜ୍ୟରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ମୁଖ୍ୟତଃ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଇଂରାଜୀରେ ଏହାର ସରକାରୀ ତଥା ପ୍ରାମାଣିକ ଅନୁବାଦ ଏକା ସମୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଆମେ 1978 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 11 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଛୁ, ଯେଉଁଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉପାଦ ଭାବେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ଶସ୍ୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ଶୀର୍ଷକରେ ବିଭିନ୍ନ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟକୁ ଗଣନା କରାଯାଏ, ତାହା ହେଉଛି *ଦ୍ୱୀ ଡାଲୀୟ ଉତ୍ପାଦନ* । ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର କହିଲେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ହେଉ ନଥିବା ଏହି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା

କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଡାଲି ନିଜେ *ଦ୍ୱି ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ,* ଅର୍ଥାତ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶସ୍ୟ ଦୁଇଟି ଫାଳ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଅଟେ । *ଏକ ଡାଳୀୟ ଶସ୍ୟର* ଫାଳ ନଥାଏ । *ଦ୍ୱୀ ଡାଳୀୟ* ହେଉଛି ଏକ ଶସ୍ୟ ଯାହା ଦୁଇଟି ଫାଳ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଅଟେ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅନେକ ଫାଳ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅକ୍ସଫୋର୍ଡ ଅଭିଧାନରେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ଅର୍ଥ ଫଳ ଅଟେ, ଯାହା ଡାଲି ଜାତୀୟ ଗଛର ବୀଜକୋଷର ଖାଦ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ଅଂଶକୁ ବୁଝାଏ; ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ପନିପରିବା, ଏବଂ 'ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ଅର୍ଥ' ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ଉଭିଦ ଶ୍ରେଣୀକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରେ । ଏବଂ ସାଧାରଣ ଭାଷାରେ 'ଡାଲି' ଶସ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରେ ଏବଂ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ବୀଜକୁ ସୂଚିତ କରେ । ତେବେ 1978ର ଅଧିସୂଚନାରେ ଯେଉଁ ଶୀର୍ଷକରେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟଗୁଡିକୁ ଗଣନା କରାଯାଇଛି, ତାହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରି ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଏହା ଗୋଟା ଶସ୍ୟକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅର୍ଥକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଏବଂ ଡାଲି ଅର୍ଥାତ୍ ଫାଳକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ । ହିନ୍ଦୀ ନାୟକମାନେ 'ଦ୍ୱୀ ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଦୁଇଫାଳି ଶସ୍ୟ, ଯାହାକୁ ଚଣା, ମଟର, ହରଡ଼, ମୁଗ ଇତ୍ୟାଦି କୁହାଯାଏ । ଏକ ଦୃଢ ସଂରଚନାରେ, ଦୁଇଟି *ଡାଲି* ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋଟା ଶସ୍ୟ ଗଠନ କରୁଥିବା ଦୁଇଟି ଅଂଶକୁ 'ଦ୍ୱୀ ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ବୁଝାଯାଏ । ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗଣନା କରିବା ସମୟରେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ କରିବା ପାଇଁ 1978 ଅଧିସୂଚନାରେ ପୁନଃଉତ୍ପାଦନ କରିବା ସମୟରେ, ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀମାନେ ଉଭୟ ଶସ୍ୟକୁ ଗୋଟା ଭାବରେ ଏବଂ ଏହାର ଫାଳି ଅଂଶକୁ *ଡାଲିରେ* ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଅନୁସୂଚୀରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଯେପରିକି ଚଣା ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ଅଂଶକୁ ଅଧିସୂଚନାରେ *ଦ୍ୱି ଡାଳୀୟ ଉତ୍ପାଦନ* ଭାବରେ ପୁନଃ ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଏ, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ *ଡାଲି* ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦରେ ପରିଣତ ହୁଏ ।

ତେବେ ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ଫାଳ ଆକାରର ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗୋଟା ଶସ୍ୟ ସହିତ ସମାନ, ତେବେ ବଜାର ସମିତି ଫାଳି ଭାବେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ବିକ୍ରିର କାରବାର ଉପରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ କାରଣ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଥରେ ଗୋଟା ଶସ୍ୟ ଆକାରରେ ଆଦାୟ ହୋଇସାରିଛି, ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇ ନାହିଁ । *ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଇତ୍ୟାଦି* ବନାମ *U.P. ରାଜ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି* ([1]) ମାମଲାରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବିଭିନ୍ନ

([1]) [1980] 3 S.C.R. 104.

ବଜାର ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟକୁ ବିଭିନ୍ନ ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେପରିକି ଯଦି ଧାନ ବିକ୍ରିର କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ, ଯଦିଓ ଅନୁସୂଚୀରେ ଚାଉଳ ପୃଥକ ଭାବରେ ଗଣନା କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଚାଉଳ ବିକ୍ରିର କାରବାର ଉପରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୃଷ୍ଠା 130ରେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ଚାଉଳ ମିଲର ମାଲିକ ଧାନ କିଣୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଧାନକୁ ଚାଉଳରେ ପରିଣତ କରି ବିକ୍ରି କରୁଛନ୍ତି, ତେବେ ଧାନ ମିଲର ମାଲିକ କୃଷକ-ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ଠାରୁ ଧାନ କିଣୁଥିବା ବେଳେ ଧାରା 17 (3) (b) ର ଉପ-ଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ବାଧ ହେବେ । ଚାଉଳ କାରବାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପ-ଖଣ୍ଡ (3) ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ପୁଣି ଥରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିମ୍ବା ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣରେ ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏକୁ ବାଛିବା ପାଇଁ ବଜାର ସମିତି ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ ନାହିଁ । କେବଳ ଧାନ କାରବାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପୃଷ୍ଠା 132ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଅଦାଲତ ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ 'ଯଦି କିଛି ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଦ୍ୱାରା ଖଇର ଖାର ଗଛର ଏକ ଉତ୍ପାଦ ଅଟେ, *ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ରୂପେ* ଏହା ଆମକୁ ଏପରି ଦେଖାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ କେବଳ ଖାର କାଠ କ୍ରୟ ଉପରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଖଇର ବିକ୍ରୟ ଉପରେ ନୁହେଁ ।' *ମେସର୍ସ ଅଶୋକ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ବନାମ *ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ([1]) ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ସମାନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜଣାପଡିଛି । ଏହି ଅପିଲ ଗୁଡିକରେ ଏହି ଦାଖଲର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆମେ ଦେଖିପାରୁ ନାହୁଁ କାରଣ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ କେବଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଡାଲି ଫସଲ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ । ଯଦି *ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମାମଲାରେ* ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ କୌଣସି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପାଇପାରିବେ, କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏକ

([1]) AIR 1979 Patna 217.

ବିବାଦିତ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏହି ସପକ୍ଷରେ ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ଏଠାରେ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହି ସପକ୍ଷରେ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନର ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅଭାବ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି କାରଣରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦାଖଲକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ ଫାଳି ରୂପରେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀରେ ତଥା 11 ଏପ୍ରିଲ, 1978 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇନାହିଁ ।

କିଛି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଭୂଷଣ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଗୋଟା ଡାଲିକୁ ଫାଳ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର କାରଖାନା ସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ *ଡାଲି* ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଦ୍ରବ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ସୁପରିଚିତ ଚିହ୍ନଟଯୋଗ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯାହା ଗୋଟା ଶସ୍ୟଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟେ ଯେଉଁଥିରୁ ଏହା ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ଏବଂ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ କାରଖାନା ମାଲିକମାନେ ଏପରି ସୁରକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିବା ହେତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଫାଳି ଆକାରରେ ଡାଲି ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନ ଆମକୁ ସୁପାରିଶ୍ କରେ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ଏକ ଭୁଲ ଅନୁମାନ ଉପରେ ଅଗ୍ରସର ହୁଏ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ମୁଖ୍ୟତଃ ଅନୁସୂଚିତ କୃଷି ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଏହି ଅଧିନିୟମ ମୁଖ୍ୟତଃ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ କ୍ରୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ବଜାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମ ସହିତ ଜଡିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ବଜାରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପଦକ୍ଷେପ ସେଥିରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି, ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି କୃଷି ଉତ୍ପାଦକ ସମଗ୍ର ବଜାରର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ବଜାର ପାଣ୍ଠିର ଉପଯୋଗରେ ନିଜର ମତ ରଖିବା । ଉପରୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖ ବ୍ୟତୀତ ସେଥିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନଅଟି ସାମଗ୍ରୀରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିଷୟରେ କେଉଁଠି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, *ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମାମଲାରେ* ସାନ୍ଧିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ 'ନୂତନ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରର ବିକାଶ ଏବଂ ମଣ୍ଡିରେ ଆଗମନକାରୀଙ୍କ ଦକ୍ଷ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ U.P. ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବଜାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ

ସହାୟତା ଦେବାରେ ସକ୍ଷମ କରିବ।' ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ସମାନ ଆଇନ ସହିତ ତୁଳନା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ମୁଖ୍ୟତଃ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ମଣ୍ଡିକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ଶୋଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଟେ । ଏହି ଅଦାଲତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସହ ସହମତିରେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟରେ ଅନ୍ୟ କେତେକ କାରବାର ମଧ୍ୟ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି ଯେଉଁଥିରେ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ବ୍ୟବସାୟୀ ଏବଂ ଉଭୟ ପକ୍ଷ କୃଷକ ନୁହନ୍ତି ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତଃ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ ବଜାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଯୋଜନାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଏହା କରାଯାଇଛି । *କେଞ୍ଜଲ କୃଷ୍ଣ ପୁରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* ବନାମ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ([1]) ମାମଲାରେ ଥିବା ଉକ୍ତ ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ଅନୁମୋଦନ କରି ଅଦାଲତ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ପଇଠକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିବା ଶୁଳ୍କ ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ମଣ୍ଡିରେ କ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ସହିତ ଜଡିତ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସୁବିଧା ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତେଣୁ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ-କୃଷି ଉତ୍ପାଦକ ନ ଥିବା ଏବଂ ବଜାର ସମିତିର କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ଖୋଜୁନଥିବା କାରଖାନା ମାଲିକମାନେ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ, U.P. ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାଥମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି କାରବାରର ପକ୍ଷର ଚରିତ୍ର ନିର୍ବିଶେଷରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ କ୍ରୟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ଏବଂ ଧାରା 17 (iii) (b) ର ଉପ-ଧାର (1) ରୁ (4) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଚରିତ୍ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ । କାରଖାନା ମାଲିକମାନେ କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି କି, ତାହା ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାର ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କାରବାର କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି କି । ଉଭୟ ଦିଗରୁ ଦେଖିଲେ, ଆମେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ କୌଣସି ଗୁଣବତ୍ତା ପାଇନାହୁଁ ।

([1]) [1979] 3 S.C.R. 1217

ଡା. ୱାଇ. ଏସ୍. ଚିତାଲେ *ମେସର୍ସ ଗଣେଶ ଟ୍ରେଡିଂ କମ୍ପାନୀ କର୍ଣ୍ଣାଲ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି* ବନାମ *ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଇତ୍ୟାଦି* ([1]), *ବାବୁ ରାମ ଜଗଦୀଶ କୁମାର ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି* ବନାମ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି* ([2]), *କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ବି ରଘୁରାମା ସେଟ୍ଟୀ ଇତ୍ୟାଦି* ([3]) ଏବଂ *ମେସର୍ସ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚାନ୍ଦ ବଦ୍ରି ନାରାୟଣ* ବନାମ *ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆୟୁକ୍ତ M.P.* ([4]), ମାମଲାର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଚୋପାଛଡା ଧାନ, ଯାହା ହେଉଛି ଚାଉଳ, ତାହା ସମାନ କିମ୍ବା ଏକ ଭଳି ଦ୍ରବ୍ୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ପୃଥକ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ପୃଥକ ଭାବରେ ଗଣନା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ଅନ୍ୟଟିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ଚାରୋଟି ରାୟରେ, ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ବିବାଦ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଧାନ ଏବଂ ଚାଉଳକୁ ସମାନ ସାମଗ୍ରୀ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି? ଯଦି କ୍ରୟ ଟିକସ ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିବା ଧାନକୁ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯଦି ସେହି ଧାନକୁ ଚାଉଳରେ ପରିଣତ କରି ବିକ୍ରି କରାଯାଏ ନାହିଁ, ତେବେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ପ୍ରଦାନରୁ ଛାଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଯୁକ୍ତି ଏହା ଥିଲା ଯେ ଧାନ ଏବଂ ଚାଉଳ ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଧାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ କରେ, ସେତେବେଳେ ଚାଉଳ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ରିହାତି ଉପଲବ୍ଧ ଅଟେ । ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଚାଉଳ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ, କେବଳ ଚୋପାଛଡା ଧାନ ଅଟେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଧାନର ଚୋପା ଛଡା ଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସାମଗ୍ରୀର ପରିଚୟରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ ନାହିଁ । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ସମସ୍ତ ଚାରୋଟି ମାମଲାରେ ଏହି ବିବାଦକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଅନୁପାତ ଆମକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପ କ'ଣ ତାହା

([1]) A.I.R. 1974' S.C. 1362.

([2]) [1979] 3 S.C.R. 952.

([3]) [1981] 3 S.C R. 280.

([4]) A.I.R. 1971 M.P. 74.

ବୁଝିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ଏହି ଦିଗକୁ ବିଚାର କରି, ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ ଧାନରୁ ଚାଉଳ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଏ, ତଥାପି ଏହି ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଛାଣିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଧାନ ଧାନ ହୋଇ ରହିଛି ବୋଲି କହିବା ସତ୍ୟ ନୁହେଁ, ଏବଂ ସାଧାରଣ ଭାଷାରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ଅଟେ । ଏହି ଅନୁପାତ ଏକ ବହୁତ ଭଲ କାରଣ ପାଇଁ ଆମକୁ ଆଦୌ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଆମକୁ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇନଥିଲା ଯେ ସେହି ଚାରୋଟି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଏହି ଅଦାଲତଙ୍କ ବିଚାରକୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆଇନର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (a) ରେ 'କୃଷି ଉତ୍ପାଦ'ର ପରି କୌଣସି ପରିଭାଷା ଅଛି କି ନାହିଁ ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, *ମୋଦି ସ୍ପିନିଂ ଆଣ୍ଡ ୱିଭିଂ ମିଲ୍ସ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍. ମୋଦିନଗର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି* ବନାମ *U.P. ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* ([1]) ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଅଧିନିୟମର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, 'ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳା ଏବଂ ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ ନଥିବା କପା ତୁଳା' ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ, ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କପା ବର୍ଜ୍ୟ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ପରେ, ଆହ୍ମଦାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦି 'ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳା ଏବଂ ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ ନଥିବା କପା ତୁଳା' ଏକ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଛି, ତଥାପି କପା ବର୍ଜ୍ୟ ଯାହା କପାର ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପ ଅଟେ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦରେ ଏହାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନକରିବାକୁ ସଙ୍କେତ ଦେଇଛି । ଅଦାଲତ ନିଜକୁ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଥିଲେ: କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁରୁ କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯାଏ କି, ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କପାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯାଏ କି? ଅଦାଲତ ଏହା ପରେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳା ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଶିଳ୍ପ ଅଧିନିୟମ, 1925 ର ଧାରା 2 (b) ରେ 'କପା' କୁ 'ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳା କିମ୍ବା ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ ନଥିବା କପା ତୁଳା କିମ୍ବା କପା ବର୍ଜ୍ୟ' ଭାବରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି । କପା ପରିବହନ ଅଧିନିୟମ, 1923 ର ଧାରା 2 (b) ରେ 'କପା' ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି

([1]) [1980] All. L.J. 1137

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ଅଣ-ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ କପା, ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳା ଏବଂ ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ ନଥିବା କପା ତୁଳା, କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଏବଂ କପା ମଞ୍ଜି । ଏହି ସଂଜ୍ଞାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ, ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ 'ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳା କିମ୍ବା ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ ନଥିବା କପା ତୁଳା' ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଆମ ମତରେ, ଅଦାଲତ ଏକ ଅନିଶ୍ଚିତ ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହେବା ପାଇଁ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଭାଷା ଉପରେ ଚାପ ପକାଇଛନ୍ତି ଯେ କପା ବର୍ଜ୍ୟ କପାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ରୂପ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ଏହା କପାର ଏକ ଉପ-ଉତ୍ପାଦ, ଯଦିଓ ଏଥିରେ କପା ତନ୍ତୁ ଥାଏ, ଯାହାକୁ ସାଧାରଣ କପା ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେପରି ଏହାର ନାମ ସୂଚିତ କରେ, କପା ମଞ୍ଜିଠାରୁ କପା ତୁଳା ପୃଥକ କରିବା ସମୟରେ କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ମଳ, ଷ୍ଟ୍ରିପିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ ପରି ଦେଖାଯାଏ । ଏହାକୁ କପାର ଏକ ଉପ-ଉତ୍ପାଦ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହା ହଟାଯାଇଥିବା ମଞ୍ଜିକୁ ବାଦ ଦେଇଥିବା କପା ଅଟେ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଏହା ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ଅଟେ । ତେଣୁ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ ସହମତ ହେବା କଷ୍ଟକର ମନେକରୁଛୁ ଯେ କପା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁକୁ 'ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ କପା ତୁଳା ଏବଂ ମଞ୍ଜିଠାରୁ ପୃଥକ ନଥିବା କପା ତୁଳା' ଜିନିଷ ଭାବେ ବୁଝାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଶେଷରେ *ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ସାକରଲାଲା ଜଦର୍ଫଙ୍କ* ([1]) ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅଦାଲତରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା, ତାହା ହେଲା ପଟାସା, ନାରଦା ଏବଂ ଆଲଚିଡନା ବିକ୍ରି ବିଷୟରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ କି? ଏହି ବିବାଦ ବମ୍ବେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1959 ର ଧାରା 5(1) ରେ ଗୁଜୁରାଟ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଉଠିଥିଲା, ଯାହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା ଯେ 'ଅଧିନିୟମରେ ଥିବା ଯେକୌଣସି ବିଷୟ ସତ୍ତ୍ୱେ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟସୂଚୀ A ର ସ୍ତମ୍ଭ 3 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାମଗ୍ରୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ କିମ୍ବା ବ୍ୟତିକ୍ରମ (ଯଦି ଥାଏ) ର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କ୍ରୟ ଉପରେ କୌଣସି ଟିକସ ଦେୟ ହେବ ନାହିଁ । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଲିଖିତ ବିଷୟ ହେଉଛି 'କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଲବଣ ଅଧିନିୟମ, 1944 ର ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀର ସାମଗ୍ରୀ ସଂଖ୍ୟା 8 ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା

([1]) [1967] 19 S.T.C.24.

ଚିନି' । ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଏହି ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ପାଟସା, ହରଦା ଏବଂ ଆଲଚିଡାନା ବମ୍ବେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1959 ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟ ହେଉଥିବା ଯେକୌଣସି ଟିକସରୁ ମୁକ୍ତ ଅଟେ, କାରଣ ସେଗୁଡିକ ଛାଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଲିଖିତ ବିଷୟରେ 'ଚିନି' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବୁଝାଯାଏ । ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଏହି ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଲିଖିତ ବିଷୟ 47 ରେ 'ଚିନି' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଛାଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏହାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଚିନି ଅର୍ଥାତ୍ ଯେକୌଣସି ଆକାର କିମ୍ବା ଗଠନ, ରଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଘନତ୍ୱର ଚିନି ଏବଂ ଏହାକୁ ଯେକୌଣସି ନାମରେ କୁହାଯାଏ, ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ଯଦି ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ରୂପେ ଗୋଟା ଶସ୍ୟର ଉଭୟ ଫାଳକୁ ବୁଝେଇବ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରତି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ଆମେ ଆମର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉ ନାହୁଁ ।

ସଂକ୍ଷେପରେ, ଏଠାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଗୋଟା ଶସ୍ୟ ଏହାର ଫାଳ ରୂପ ଅର୍ଥାତ୍ *ଡାଲିକୁ* ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଫାଳ ଆକାରରେ ଶସ୍ୟ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନା ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକରୁ ଉପୁଜିଥିବା ପ୍ରଥମ ଅପିଲ ସମୂହ ଗୁଡିକୁ ଏହି ଉପସଂହାର ଫଏସଲା କରିଛି ।

20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପରେ ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ, C.A. ସଂଖ୍ୟା 2286/84 ରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏଫ୍.ଏସ୍. ନରିମାନ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4-A ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦର ଯେକୌଣସି ଜିନିଷକୁ ଯୋଡିବା, ସଂଶୋଧନ କରିବା କିମ୍ବା ବାଦ ଦେବାର କ୍ଷମତା ଥିଲା ଏବଂ ଯଦି 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଡାଲି 'ଗୋଟା କିମ୍ବା ଚୋପା ଛଡା ଫାଳି ଡାଲି' ପାର୍ଶ୍ୱରେ ବନ୍ଧନୀରେ ରଖି 'ଡାଲି' ଶୀର୍ଷକ ଅଧୀନରେ ଅନୁସୂଚୀକୁ ବଦଳାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ତେବେ ଏହା ଏପରି କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ' ରେ ପରିଣତ କରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆମର ମତରେ, ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଅନୁରୋଧ

କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 (iii) (b) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ କାରବାର ପୂର୍ବରୁ, ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ପାଇଁ ବାଧ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ହେବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ସହିତ ଧାରା 6 କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏହା ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଯଦିଓ ଅନୁସୂଚୀରେ ଏପରି ଭାବରେ ଗଣନା କରାଯାଇଛି, ତାହା 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ହୋଇନଥାଏ ଏବଂ ଏପରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏକ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଏକ 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ' ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ପଡିବ । ନିସନ୍ଦେହରେ, ଯେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଧାରା 5 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର କରି ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏକ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକକାଳୀନ କେବଳ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳ ଅର୍ଥାତ୍ ଏହାର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମା କିମ୍ବା ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାକୁ ବାଧ ନୁହଁନ୍ତି ବରଂ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଘାଟକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ବଜାର ଅଞ୍ଚଳରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାକୁ ବାଧ । ବଜାର ଅଞ୍ଚଳ ଏବଂ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଉଭୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଆପତ୍ତି ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପରେ, ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ବଜାର ଅଞ୍ଚଳ ଏବଂ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଉଭୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଘୋଷଣା କରି ଏକ ଅଧିକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବାକୁ ପଡିବ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ଦୁଇଟି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଥାଏ, ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ସୂଚିତ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ହୋଇଯାଏ, ଧାରା 8 ପରିବର୍ତ୍ତିତ ବଜାର କ୍ଷେତ୍ର କିମ୍ବା କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ନିଆଯିବ, ସେତେବେଳେ ଧାରା 6 କିମ୍ବା ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ସେହି କୃଷି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ 'ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ'ର ଚିହ୍ନ କିମ୍ବା ଚରିତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ଅର୍ଜନ କରିବେ, ଯାହାର ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଉପରେ ବଜାର ସମିତି ଦ୍ୱାରା ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ସହ ଆଗକୁ ବଢିବାରେ ଏହା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖରେ ଧାରା 4-A ଅନୁଯାୟୀ ଡାଲି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନୁସୂଚୀ ସଂଶୋଧନ କରି ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସୂଚୀରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଭାବରେ ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ସେହି କୃଷି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକାର ବଶତଃ-ବଜାର କ୍ଷେତ୍ରର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ଚରିତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ

ଏଥିରେ କୌଣସି ବଜାର ଶୁଳ୍କ ପଇଠ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ଯଦି ଜାନୁଆରୀ 20, 1982 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚଳିତ ସଂଶୋଧିତ ଅନୁସୂଚୀରେ ନୂତନ କୃଷି ଉତ୍ପାଦକୁ ଅନୁସୂଚୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ତେବେ ଶ୍ରୀ ନରିମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବ କାରଣ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ଡାଲି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନୂତନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଯେଉଁ ମତ ଗ୍ରହଣ କରିଛୁ ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ 'ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ' ଶୀର୍ଷକ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଲିଖିତ ବିଷୟ, ଯାହା 20 ଜାନୁଆରୀ, 1982 ତାରିଖର ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା, ଉଭୟ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ଗୋଟା ଅଂଶ ଏବଂ ଏହାର ଫାଳି ଅଂଶକୁ ବୁଝିଥିଲା ଯାହା *ଡାଲି* ଅଟେ । ଯାହା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଥିଲା ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନୂତନ ଅଧିସୂଚନାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ବିବାଦକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେହେତୁ ଅପିଲ ଗୁଡିକର ଦ୍ୱିତୀୟ ସମୂହରେ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଏହା ଏକମାତ୍ର ବିବାଦ ଥିଲା, କାରଣ ଆମେ ଏଥିରେ କୌଣସି ଗୁଣବତ୍ତା ପାଇନାହୁଁ, ତେଣୁ ଅପିଲ ଗୁଡିକର ଦ୍ୱିତୀୟ ସମୂହକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଶେଷରେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ମତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ଯେ ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଫାଳି ଡାଲି, ଅର୍ଥାତ୍ ଡାଲି, ଗୋଟା ଶସ୍ୟ ବୋଲି ବୁଝାଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଉତ୍ପାଦ ନୁହେଁ, ଯାହା ସଠିକ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ହେବାକୁ ପଡିବ, ତେବେ ସମସ୍ତ ମାମଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇପାରେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀ ଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟ ବିବାଦର ଫଏସଲା କରାଯାଇପାରିବ, କାରଣ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ, କାରଣ ଏହି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ବିବାଦ ଉପରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତରେ, ମାମଲାର ମୂଳକୁ ଯାଇଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିକଟରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ସେଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହୋଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏଠାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ବିବାଦରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଭୂଷଣ ସେହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଉଲ୍ଲେଖ କରି କହିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ

ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଯୁକ୍ତି ରହିଛି, ଯାହାକୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ପ୍ରଚାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଯାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହା ହୋଇପାରେ ଯେ ଅନ୍ୟ କିଛି ଯୁକ୍ତି ଥାଇପାରେ ଯାହା ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଚାହୁଁଥିଲେ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରାୟ ଦେଇ ଏହାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ମନା କରିଥାଇପାରନ୍ତି । ତେଣୁ, ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ, ସମସ୍ତ ମାମଲାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ରାୟରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ ସମୂହକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ରାୟରେ ଯେଉଁ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିପାରିବେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିକଟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ କୌଣସି ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ସେହି ବିବାଦଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପୁନଃପ୍ରେରଣ ସୀମିତ ଅଟେ ଯାହା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଗୁଡିକରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ଏବଂ ଯାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରମୁଖ ବିବାଦରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି, ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ ବଜାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ସ୍ଥଗିତାଦେଶର ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଆଦେଶ ଲାଭ ପାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏହି ସୀମାବଦ୍ଧତା ସହିତ ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି ।

ତଦନୁସାରେ ସମସ୍ତ ଅପିଲ ଗୁଡିକ ସଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଏଠାରେ ସୂଚିତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଏନ୍. ଭି. କେ. ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ